

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zakaj smo propadli?

Iz Idrije, 21. septembra.

Svet se bo čudil, kaj smo v Idriji pri tej volitvi napravili. Človek še verjeti ne more, da je dr. Majaron tukaj padel. Ali je to sploh bilo mogoče? Mi smo mislili, da je to nemogoče in — zato je padel. Preveč smo zidali na razum, na značajnost in moštvo, sploh na politično moralo, vendar pa smo se smeli na vse to zanašati. Če bi ne bil dr. Majaron nič drugega storil, kakor da je l. 1897. znal izkoristiti neki položaj, in da je v jedni uri pridobil poljedelskega ministra grofa Ledeburja za Idrijo, da je začelo dajati — delavcem in njihovim rodbinam žito in drva za stonj — moralo bi to edino dejanje za zmiraj utrditi vez med Idrijo in dr. Majaronom, kajti ta stalna dobrota znaša v denarji sto in sto tisoče. Imel je pa še vse polno drugih zaslug za prebivalstvo sploh in mesto kot tako, kakor tudi za posameznike. Klerikalci in mokračji so sami priznali, da dr. Majaron za Idrijo veliko dela, da tudi posameznikom stori vsako mogočo uslugo in pri tem ne vpraša, ali je dotičnik klerikalec ali mokrač. Najbolj so ga z zasebnimi prošnjami nadlegovali klerikalci, a on je mislil, da mora biti nasproti vsakemu Idrijčanu postrežljiv in dober. Sploh je bil na glasu pravičnega in najpoštenjega zastopnika ter je tako užival splošne simpatije, tu očitne, tam bolj prikritke. Ker je vrhu tega zadnji čas spretno rešil vprašanje zastran srednje šole — za kar ga je mestni zastop jednoglasno imenoval častnim meščanom — in ker je tako nadejpolno zasnoval akcijo za našo železniško zvezo, bilo je tem manj povoda misliti, da bi le katerikoli kandidat zamogel prodreti proti dr. Majaronu. S tega stališča je napredna stranka presojala ves položaj, — žalibog, se je strahovito varala.

Klerikalci so na tistem rovali in mreže razpenjali. Ko so »z dovoljenjem knezoškofijskega ordinarijata« dobili svo-

jega kandidata, začeli so po svojih listih pobijati kandidato dr. Majarona. Pa kako? Oni niso kritikovali njegovih poslanskih dejanj in govorov, ker bi pač morali vse le hvaliti. Iz te zagate so se rešili tako, da so dr. Majaronova dejanja tajili, in kričali, da bivši naš poslanec »ni nič koristnega storil za Idrijo, in da celo nobene besede ni spregovoril v deželni zbornici za idrijske potrebe.« Da je taka laž pri klerikalni podivjanosti mogoča, smo vedeli, a nismo mogli pričakovati, da bo tudi pri idrijskih volilcih imela kaj uspeha, osobito, ker je tukaj izhajajoča »Jednakopravnost« tik pred volitvijo priobčila množino dr. Majaronovih govorov in uspehov v interesu cele Idrije ali posameznih stanov. Da so se klerikalci v svoji skrivni agitaciji posluževali najgrših manevrov, s katerimi so zlasti ženstvo bunili, je samo po sebi umevno. Pri vsem tem so jim pomagali c. kr. pazniki, ki se imajo naši stranki, posebno dr. Ferjančiču in deloma dr. Majaronu, zahvaliti za svoj današnji položaj.

Socijalni demokrati so postavili za kandidata svojega Rinalda in ga predstavili z najkonfuznejšim oklicem, ki je potekel brezdvomno iz peresa — Etbina Kristana. V tem oklicu maha kakor kak kaplan po »liberalizmu«, s kakoršnim narodno-napredna stranka ni v nobeni zvezi, najmanj pa dr. Majaron. »Ljudstvo, ljudstvo!« Za koga pa je delal dr. Majaron, če ne za idrijsko — ljudstvo? Ali je idrijska buržoazija dobila zastoj žito in drva, ali so se tej buržoaziji zvišale plače, vredile provizije, napravila delavska stanovanja? Ali je idrijska realka za buržoazijo, ali ni samo zato realka, da masa delavskih otrok dobi praktično izobrazbo? »Volilna reforma!« Kdo pa je bil prvi in najodločnejši propagator volilne reforme v deželnem zboru, če ne dr. Majaron, ne samo za deželni zbor, temveč tudi za občinske zastope? Ali je narodno-napredna stranka — ker pravite, da niste zoper osebo! —

branila dr. Majaronu, potegovati se za idrijsko delavstvo in za možno volilno reformo, ali ga mari ni v vsem tem podpirala? Je li klerikalna stranka (po katerem svojem zastopniku?) storila za to in ono — več?

Pač smo morali misliti, da klerikalna sleparstva in socijalnodemokratske konfuznosti ne morejo škodovati kandidaturi dr. Majarona, ker računali smo na razsodnost in na zavednost. Posebno, ko je bil dr. Majaron na predvečer obširno poročal o svojem delovanju, to dokazal z dejanji in nasprotniška očitanja jasno zavrnili, upali smo na zanesljivo absolutno večino zanj. Jeden socialističnih vodij je v javnem govoru zatrjeval, da se je dal prepričati po dr. Majaronovih izjavah.

Drugi dan smo pa pri volitvi v prvi pol ure videli, da nam je opraviti z divjim zakonom, o katerem se je prej le šepetalo, da je bil sklenjen v nedeljo ob bratovskih poljubih med dr. Šusteršičem in Rinaldom, med klerikalci in socialisti. Že pri prvi volitvi so namreč socialisti dajali svoje glasove svojemu dekanu, upajoč, da dobi Arko absolutno večino. Socijalisti so faktično računali, da razpolagajo z več kot 60 glasovi (saj so jih pri zadnji državnozborni volitvi res imeli 44), a Rinaldo jih je dobil le 33. Socijalisti so torej hoteli klerikalcu pomagati do zmage, pri tem pa rešiti svojo »čast«. Ko pa so videli, da je dr. Majaron dobil relativno največ glasov, so za ožjo volitev izdali javno parolo za klerikalnega kandidata in to parolo z divjim krikom propagirali. Naši volilci so morali prodirati skozi falango klerikalno-socijalističnih agitatorjev in tako je našemu kandidatu odpadel pri ožji volitvi marsikak glas. Tudi je agitacijski odsek naše stranke, videč besnost nasprotnih združenih agitatorjev, že sklenil in razglasil abstinenco naših volilcev, in le na odločno zahtevanje dr. Majarona, ki je bil v Idriji in hotel

imeti tudi numerični dokaz za klerikalno-socialistično zvezo, se je naša stranka zopet podala na volišče. Naravnost čuda je torej, da je naš kandidat še dobil 113 glasov, in da jih je izgubil le 14, pri čemer pa je pomisliti, da se je ožje volitve vdeležilo manj volilcev.

Propadli smo torej, ker smo mislili, da se kandidat sodi po njegovih delih in zaslugah, da je za to edino pravo sodbo dovolj politične zrelosti in moralnega čuta med volilci. Propadli smo, ker jih je mnogo, ki smo jih šteli za svoje, pojedlo svojo besedo. Posebno pa smo propadli, ker se je zgodilo nepričakovano in nezasišano, da sta se združila ogenj in voda, črna in rudeča žilindra. Te nauke si dobro zapomni naša napredna stranka, ki mirnodušno pričakuje nadaljnega razvoja.

Odprto pismo

g. dr. Sebastijanu Elbertu, inful. proštu v Novem mestu.

Misel, da naj klerikalci pri minoli volitvi v dež. zbor v skupini dolenskih mest nastopimo pod tvrdko »neodvisnih obrtnikov«, je bila skrajno neumna. Ne morem si misliti, da je izšla iz dr. Šusteršičevih možganov. Menda je na Vašem zelniku zrasla, milostljivi g. prošt! Mi klerikalci smo prej, ko smo nastopali z odprtim vizirjem kot klerikalci, našli pri volitvah v tej skupini vsaj 124 glasov, zdaj komaj 61. To bi morali vendar vedeti, g. prošt, da se je vse, kar se je dozdaj storilo v povzdigo naših mest ter s tem v korist večjega delavskega in pridobitnega kroga obrtnikov, vse to da se je storilo po liberalcih, nasprotno pa da so klerikalci bili meščanstvu pri vsakem koraku protivniki, da tedaj obrtnik, ki se hoče liberalstvu kot poseben stan upirati, v skledo pljuje, iz katere je in da tedaj pod to firmo nič prida volilnega boja ne more biti. Neumno je bilo to tudi iz tega razloga, ker zamoremo klerikalci komaj

LISTEK.

Židinja.

Velika opera v 5 dejanjih. Besede spisal Eugen Scribe. Uglasbil J. F. Halévy.

Opera »Židinja« je pretresljiva tragedija verskega fanatizma in verske nestrpnosti. Fanatizem katoličanstva se bori v njej s fanatizmom židovstva. Ta besni boj pa se završi z žrtvami obeh strank.

Skladatelj Jaques Fromental Halévy je bil rodem francoski žid. Njegov oče Elie, ugleden židovski pesnik, se je pisal spočetka Levy. L. 1807. pa je zahtevala francoska vlada, da morajo židje, ki so imeli preveč enake in iste priimke, svoja nazvanja izpremeniti. Tako je nastalo ime Halévy. Jaques Fromental se je posvetil že v zgodnji mladosti glasbi ter je posejal pariški konservatorij. Cherubini, skladatelj oper, maš in cerkvenih pesmij, ga je poučeval skladateljstva, in že l. 1816. je nastopil Halévy s prvimi skladbami. Skladal je takrat kantate in žalostinke, l. 1820. pa je spisal prvo opero »Ciganke«, Bivanje v Rimu, v Neapolju in na Dunaju je pospešilo njegovo naglo napredovanje v skladateljski umetnosti. Vrnivši se v Pariz, je napisal več oper in baletov ter bil pevovodja in gledališki kapelnik; a

tedaj so bili v operi izključno gospodujoči Auber, Rossini in Meyerbeer, za Halévyja ni bilo skoraj nobenega zanimanja. 23. svedana 1835. pa se je vprizorila v »Veliki operi« prvokrat Halévyjeva velika opera »La Juive« (»Židinja«) ter dosegla veliki uspeh, nedosežen vspeh. Sijajna vprizoritev je stala 150.000 frankov! Halévy je postal hipoma slaven in svetovnoznan skladatelj ter bil l. 1836. imenovan članom francoske akademije. Z »Židinj« in z opero »Blisk« je dosegel vrhunec svoje umetnosti. Zložil je še mnogo oper, a po glasbeni vrednosti zaostajajo vse za imenovanimi dvema operama. Halévy je dosegel najvišja dostojanstva umetnikov ter prejel najvišja odlikovanja. Umrl je v Nizzi, njegova slava pa je nesmrtna.

Opera »Židinja« je dandanes stalna repertoarna točka vseh večjih evropskih gledališč, zategadelj se je morala — po vzgledu vseh avstrijskih slovanskih gledališč — sprejeti tudi v repertoar slovenske opere.

Vsebinska libretta opere »Židinj« je tale:

Prvo dejanje.

L. 1414 v Konstanci. Veliki trg med stolno cerkvijo, med hiše židovskega zlatinarja Eleazarja in med vodometom. Meščani in meščanke prepevajo pred cerkvijo

»Te deum«, ker je vojska princa Leopolda premagala Husite. Danes se vrši v Konstanci slovesen koncilij knezov in prelato, da obsodijo Jana Husa na smrt, da napravijo mir in red v nesloženem krščanstvu ter da poplača cesar Sigismund one, ki so mu pomagali premagati »nevernike«. Vse praznuje, le zlatinar Eleazar dela v svoji hiši. Ljudstvo je ogorčeno. Tedaj nastopijo nadžupan Ruggiero, trobentači in helebardisti, spremljajoči cesarskega klicarja, ki naznani ljudstvu:

Ker je z božjo podporo junak Leopold husitsko pogubonosno jato premagal, obhaja tu slovesen se koncilij, kakor je cesarja in pa eminence Brognija milostljivi sklep.

Iz Eleazarjeve hiše se začujejo novi udarci kladva, in nadžupan mesta, Ruggiero, vpraša nevoljen:

Kaj to? Kako? tu blizu pri cerkvi pa vršenje tako? Kdo bi naj se upal, da ta slavnostni dan s podlo umetnostjo javno sramoti?

Narod in helebardisti vderó v židovo hišo in privlečejo Eleazarja ter njega hčer Reho.

Ruggiero jima zagrozi, da ju izroči sodišču v najstrožje kaznovanje, ker skrunila tolik praznik z delom, češ:

Danes delati, kakov greh je!

Eleazar.

Čemu pa ne? Kot Izraelec ne poznam zakona, ki ga predpisuje vaš Bog.

Ruggiero.

Dovolj, saj čuli ste ga, preklinjati Boga, cerkev je zasramoval.

Eleazar.

Ali naj jo še ljubim? Obsojene na smrt brez krivde vse sem mreti gledal sine.

Ruggiero.

Smrt tebi, bogokletnik! Če kazni izvrši se, kot pravica veli, bo to slavlju v pónos, množilo mu sijaj!

Zbor.

Danes na gromadi on se zagori, našega cesarja Bog naj poživi!

Helebardisti hočejo odvesti Eleazarja in Reho v ječo, tedaj stopijo iz cerkve ministrantje, duhovniki in za njimi kardinal Brogni. Vse se mu priklanja do tal.

Brogni.

Kam pač jetnike vedete? Kaj njih greh je?

Ruggiero.

Še na praznik smelo svoje brezbožno opravljal je delo.

Brogni (pogleda Eleazarja)

Že davno, če prav vem, ime jaz to sem slišal.

Eleazar.

Čisto lahko.

jednega krojača in čevljarja preživeti. Tako je prišlo, da je v Novem mestu, kjer je največ obrtnikov, komaj šest obrtnikov Košička volilo, drugod pa noben. Tako je prišlo, da smo klerikalci dobili v vsej skupini komaj 61 glasov.

Gosp. proš, to je prva neumnost. Druga je ta-le: Razbobnali ste po svojem Mikoliču, Kušljanu, Frančiču in po obeh Košičkih, da so se obrtne zadruge vseh družih mest izrekle za ta nastop in kandidaturu Košička zadovoljno odobrile ter da bo torej Košiček samo od obrtnikov dobil čez 200 glasov. Bobnalo se je, da imate to črno na belem od belokranjskih in družih obrtnih zadrug. To je bila debela laž! To laž sta g. Terček iz Metlike in g. Leitgeb iz Črnomlja s pismi, ki sta bila 16. sept. v »Slovenskem Narodu« objavljena, strahovito, usodepolno za našo stranko razkrila. Klerikalci smo vsled tega mej obrtniki in mej drugim meščanstvom ostali kot razkrinkani grdi lažniki! Kmet ne porajta, če ga duhovniki še toliko z lažmi pitate, meščan pa tako laž zameri. Pozabili ste tudi, da dolensko meščanstvo še ni v duhovniški šoli bilo; še nima tiste kosmate vesti, kakor tisti, ki so to laž izumili in širili. In — g. proš — v Metliki, Črnomlju, v Krškem se lahko vpraša. — Ne smete misliti, da ste kje v Deidesheimu.

Tretja neumnost je bila ta, da ste Vi, g. proš, Košičku volilni oklic spisali in da je bil Košiček tako neroden, da ga je dal v javnost. Pripisovali ste v tem oklicu Košičku take vrline, take kvalitete, ga hvalili kot najboljšega učenjaka vseh ved pod zvezdami in nad zvezdami, da se je moral tudi tisti, ki ponižne Košičkove omike ne pozna, smeha za trebuh držati. Vsak obrtnik in drugi človek je moral videti, da je to humbug, pa še tak, da se tudi najneumnejši kalin nanj ne usede. Kaj takega se bi dalo — pa le po duhovnikih — kvečjemu kakemu gorjanskemu kmetu, ki se je volilcu natveziti. S Košičkom pa, ki je na podlagi te neumne hvale nastopil kot kandidat, pa je bil račun kmalo gotov. Bismark je rekel lajtenantu Battenbergu: »Idite na Bulgarsko; za malega lajtnanta je veliko, če je par ur knez«. — Vemo, da plača ves dirindaj tega nastopa kat. sklad oziroma tisti agitacijski fond, ki je tudi plačal Vaš jako dragi nastop v državnoborskih volitvah. —

Da ste Vi, g. proš, ta oklic spisali, nam je znano. Sicer Vas Nemca iz rajha izda vsak stavek v tem oklicu. In takega velikanskega uma ni na Slovenskem.

Četrta neumnost je bila ta, da ste svojega Mikoliča, Frančiča, oba Košička, Kušljana, Petriča starinarja, ki so vsi na farovski hrani, poslali kot agitatorje v boj za stranko, ki noče z nobeno obstoječih večjih strank nič opraviti imeti. Vsak otrok je vedel, da se skriva pod to firmo

»neodvisnih obrtnikov« — klerikalna stranka. S tem ste pokazali, da se ne upate na teh tleh več ven z zastavo klerikalizma. Vlani se je delal žnjo tolik hrup, letos pa je stranka zlezla pod klop! —

Gosp. dr. Elbert, liberalci so Vas lahko veseli in zastoj niso bili dobre volje, ko se Vas je proštom v Novem mestu imenovalo!

V Novem mestu 19. sept. 1901.

Jeden poštenih klerikalcev.

V Ljubljani, 25. septembra.

Boj za prvega podpredsednika.

Ker je vsled napadov nemških radikalcev odstopil dosedanji prvi državnozbornski podpredsednik Prade, zahtevajo Čehi, da zavzame Pradejevo mesto dosedanji drugi podpredsednik dr. Žáček. Nemci nočejo o tem vedeti ničesar ter zahtevajo, da bodi prvi podpredsednik zopet Nemec. Nemški radikalci zahtevajo celo, da bodi Pradejev naslednik vitez Jurij Schönerer.

Vojna v Južni Afriki.

List »Daily Express« je prinesel pismo iz Kapstadta, ki je vzbudilo v Londonu velik strah. Pismo sporoča, da se je spuntalo vse holandsko ljudstvo v Kaplandiji. Celotno v Kapstadtu se ustaši. Niti mestni straži ne zaupajo Angleži več ter so ji pobrali puške, boječ se, da bi mogla mestna straža nakrat pridružiti se Burom, ki stojé še komaj 40 milj pred Kapstadtom. Vse čete morajo strašiti železnice. Deputacijo Burom — 25 mož — ki se je na ukaz Angležev poklonila angleškemu prestolonasledniku, ko je bil v Kapstadtu, je oddelek Scheepersjev ujel! Bržčas se ji bo godilo slabo, ker Buri smatrajo to deputacijo za izdajalsko. Angleži so v čim dalje večji stiski. Sedaj morejo stražiti le še železnice, skladišča in nekatera glavnejša mesta. Buri se prekoračili v velikem številu reko Oranje vshodno Aliwala. French jih hoče zadržati, a farmerji jih podpirajo očitno. Angleži nimajo med seboj zadostnih zvez. Kruitzinger je zgrabil pri Lovatu angleško predstražo in jo pobil. Padla sta polkovnik in kapitan. Polkovnik Williams pa je ujel 55 Burom Kochevega oddelka, polkovnik Benson je zajel 54 mož blizu Karoline. Botha stoji pri Ermelu s 1500 Buri in hoče vdreti v deželo Zulov. General Lyttleton ima nalogo, to preprečiti. Angleška vlada namerava poslati v Južno Afriko nove čete, in sicer prostovoljce in pred vsem konjenike. Ker manjka vojakov doma, jih pokliče angleška vlada deloma tudi iz Indije. To je pač zadnji napor Angležev. Buri hočejo poskusiti z vso silo, da preženó Angleže iz svojih provinc in omejiti boj na Kaplandijo. Ako ne dosežejo Angleži v kratkem večjega uspeha, so pač izgubljeni.

Dopisi.

Iz Kamnika, 23. septembra. (Po volitvah.) Oddahnili smo se. Hud je bil ta volilni boj, kakor že dolgo ne tako hud. Klerikalci so bili napeli vse sile, da porazijo našega dičnega g. dra. Ferjančiča in z njim tudi še mlado, a vendar vstrajno delujoče naše gospodarsko in politično društvo. Prvikrat je nastopila »Zora«, o kateri so trdili klerikalni dopisniki, da nič kaj ne vleče, a že pri prvem boju je ta naša »Zora« pritisnila klerikalce na tla s tako silo, da se v Kamniku ne bodo več dvignili. O shodu političnega in gospodarskega društva »Zora« danes omenjamo le toliko, da so bili na ta shod povabljeni tudi klerikalci, a so poslali k shodu samo štiri vohune. Ta shod je bil tudi proglašen g. dra. A. Ferjančiča kandidatom narodno-napredne stranke v Kamniku. Drugi dan je sklicala katoliško-narodna stranka svoj shod, h kateremu pa so imeli vstop samo povabljeni. Mi smo mislili, da bodo gospodje toliko pogumni, da bodo povabili vsaj tudi nekaj naših volilcev, a smo se varali, kajti klerikalci so hoteli biti popolnoma sami, da bi jim tako vendar ne zazvenela kaká britka resnica na ušesa.

V nedeljo popoldne pa je bilo videti stopiti iz železniškega voza na kamniškem kolodvoru pogumnega Špendala in o joj — »gspud dohtar Brejc so prišli z njimi« — oh, pa »gspud Janez Kalan, škofov kaplan — so tudi prišli.« Takoj po tem prizoru smo vedeli, da se bodo klerikalci vrgli z vso silo na Kamnik, in nismo se motili. A bili smo pripravljeni na vse.

Kako je bilo potem pri tem tihotapškem shodu, o tem ne moremo pisati, ker nam ni bil dovoljen vstop, a po ljudski govorici si je težko napraviti jasno sliko, zato pa pustimo to točko v miru počivati. V terek po katoliškem shodu se je že pričela od klerikalne strani strašanska agitacija, vodil jo je vsiljivi kaplan Kalan, ki je bil menda nalašč zato v Kamnik poslan. Mož je bil sila predrzen. Menda ni hiše v Kamniku, katera bi ne bila imela izvanredne časti, da je Kalan stopil v njo. Obiskaval je celo volilce, kateri stojijo kakor skala pri narodno-napredni stranki, in jih nagovarjal, naj gredo Špendala volit; seveda je v takih slučajih moral marsikako grenko pogoltniti, a to ga ni strašilo in kadar je videl, da prav nič ne opravi, je prišel vpraševati: »Ali takrat sem vam bil pa dober, ko sem hodil k vašim bolnikom?« To je seveda naše še bolj razvnelo in prav vsled tega so se potem taki možje s še večjim veseljem prijeli dela ter šli še bolj neustraheno v boj za našo narodno-napredno stranko. Tudi devičarice je nagovarjal, da so mu pomagale pri agitaciji, kar so te

»nedolžne dušice« seveda prav rade storile. Pekel, nebеса, brezverstvo — vse to je pri agitaciji prav dobro služilo. Nebesa so bila te dneve strašansko po ceni. Čudimo se le, da se niso razpisali še odpuški. Naše tercijalke so se posebno še odlikovale s psovanjem. V sredo zvečer, ko so nekaterniki za župniščem pazili, na katero stran se bo razvila klerikalna agitacija, pričelo je iz župniškega vrta na nje kamenja kar deževati! G. Bonaventura, kaj pravite k temu? Bržkone je bilo to hvalevredno delo? Toda naši možje so ostali trdni, svesti si, da delajo za pravično stvar, in niso se vklonili farovskiemu nasilstvu. Slava takim možem! Ne Kalanova in njegovih »devic« agitacija, ne strašenje s peklom, ne psovanje tercialk in ne denar, o katerem pa hočemo prihodnjič natančneje govoriti, niso omajali trdnega narodnega prepričanja naših vrlih mož in zato se je v četrtek razleglo po lepem našem Kamniku iz junaških grl: »Živio Ferjančič!« Nekdaj klerikalna trdnjava Kamnik se je spremenila v trdnjavo narodno-napredne stranke. Zavedno ljudstvo v Kamniku je v četrtek glasno povedalo, da neče več tlačniti gospodstva željnemu klerikalstvu, katero naše sveto vero in celo Najsvetejše vlači v blato volilne agitacije. In prav je govorilo to ljudstvo, ki se zaveda svoje narodne dolžnosti.

Iz Žirov, 23. septembra. Dnevi volilnega boja so minili, in s ponosom zremo zavedni volilci na krasni vspeh volitve v naši občini. Napredni, mnogozaslужni poslanec g. Božič dobil je pri nas 88 glasov večine, dočim je isti gospod dobil pri zadnjih državnoborskih volitvah le 40 glasov več, nego njegov protikandidat. Najhujši dosedanji naši nasprotniki prišli so do spoznanja; bujno se razcvita pri nas narodna zavest. Naš novi kapelan napel je bil vse žile, da bi dobil večino za Habetovega Franceljna; toda zadel je na hud odpor. Uporabljal je pri agitaciji vsa sredstva, tako na pr. grožnjo, da boče sv. poslednje olje moral tudi dr. Tavčar deliti, rekoč: No, če bode Vaš mož volil na narodno stran, naj ga na zadnjo uro pride tudi dr. Tavčar »mazat!« Tako, gosp. kapelan, se govori o sv. zakramentih? To je nečuvstvo! Res, prav je imel dopisovalec iz Sodražice, trdeč, da so pri nas trdnější liberalci, nego ondi; kajti vse prošnje v cerkvi na ude konsumnega društva, naj volijo Habeto, vsi ukazi, naj posestniki Vreznika itd., prinesejo njemu glasovnice v popis, ostale so brezuspešne. Ljudstvo naše šlo je z navdušenjem v boj za vrlega gospoda Božiča. Volitev bila je najboljši odgovor na lažnjivi dopis v »Slovenec« o volilnem shodu. Marsikdo izmed nasprotnikov se je jezil nad izidom volitve in izrazili so se nekateri, da edino naša občina ni vedela prav voliti; mi vam pa ključemo danes lahko s ponosom: »Živio naš vrli, narodno-napredni poslanec!« Pri nas niso tla za klerikalce, in škof naj pošlje še jednega kaplana, če hoče, za agitiranje, propadli bodete še vedno in morda še z večjo večino, ko zadnjič. In če smo ravno Žirovci vzrok Božičevi zmagi in vzrok, da je moral Habetov Francelj zopet baje klečati pri sramotnem stebru, ni nam to nikakor v sramoto, ampak v veliko čast. »Zmagal je žirovski Bog«, pisal je »Slovenec«. Ne bog, ampak narodna zavest naših vrlih volilcev je zmagala klerikalno nasilstvo. Žlindre mi ne maramo in naj bode ista črna ali tudi črno-rudeča. Le poslanci čistih rok in kremenitega značaja bodo delovali nam v korist. Zato pa rečemo: »Živio Božič, živio napredni poslanci!«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. septembra.

— **Osebnosti.** Odvetnik v Kozjem g. dr. Fran Pikl se preseli v Kamnik. — Pravni praktikant pri dež. sodišču v Ljubljani, g. Fran Parmuš je imenovan avskultantom.

— **»Slovenec«** je včeraj priobčil ravno tako gostobeseden, kakor plitev članek o volitvi v Idriji. Namen tega članka je, preslepiti javno mnenje glede zveze škofove stranke s »predhodnico anarhije«. Duhovniki bi zdaj radi stvar nekoliko zasukali, pa to prizadevanje je zaman. V današnjem članku — ki je bil že v nedeljo opoldne oddan na pošto, a

Brogni.
Videl sem drugje te že nekoč.

Eleazar.
Ej, v Rimu! Tačas pa niste služili, če se ne motim, cerkvi, temveč samo državi; imeli ste soprogo, hčer —

Brogni.
O, molči! Očeta, soproga dnij ne spominjaj prošlih! Minul zame na zemlji sreče jasne soj, le Bog samó jedini up je moj; posvetil vse sem žitje verno mu zaupno.

Eleazar (očitaje).
Nam Izraelcem v bol!

Brogni.
Ne, rešim te takoj!

Eleazar.
Nikdar vam ne pozabim, kako ste nekoč kot rimski poglavar tam me iztirali!

Ruggiero (ogorčen).
Ta predrznost!

Brogni (milo).
Vendar obema kazem jaz odpuščam. Prost si, Eleazar, in bodi moj prijatelj! Če žališ sem te kdaj, pozabi to!

Eleazar.
Ne, nikdar!

Zaman uči kardinal odpuščanje, sovrastvo židovo je neizprosno, saj v plemenitost kardinala ne verjame, dasi mu prigovarja hči, naj Brogniju odpusti. Kardinal odide cesarju nasproti, žid in hčerka se vrnete v hišo, in ljudstvo se razkropi.

Tedaj pride princ Leopold, zma-

galec Husitov in skrivni ljubimec Rehe. Obleden je preprosto. Ljubimki ni povedal svojega stanu in imena, nego jo pustil v veri, da je židovski umetnik, imenom Samuel. Prikljče jo k oknu s serepadno pesmijo.

Reha.
Samuel, vendar tu?

Leopold.
Dà, tebi le živeti.

Reha.
Kako na potovanju bilo je s teboj?

Leopold.
Če ti še ljubiš me, dosežen moj je cilj.

Reha.
Kako bi li te ne?

Saj ti naše si vere, in Bog Izraelov i tvoj je Bog, in tvoj talent, ki ga poveljujem, jeli pač vreden manj kot naši vsi zakoni?

Leopold.
Reha! Ljubljena deva! Kje vidiva se spet?

Reha.
Na našem domu. Danes še pridi tja.

Leopold.
Ne, ne upam se!

Reha.

Upaj meni! Lep danes nama boče dan, kot ga je Bog bil obljubil svojim izvoljencem. Na krasni dan ta vsprejel on v ljubezni sinove izraelske bratovske bo vse.

Leopold.
Besedo še —!

Reha.
Ne, ne! Ljudstvo, glej, se nabira nasproti nama gredó! Danes v mraku, zdravstvuj!

In Reha izgine, kajti narod vre od vseh strani skupaj, da vidi slovesni spreved cesarjev. Iz vodometa teče danes pravo vino. Narod si ga polni v vrče, poje in pije na slavo cesarja, mladenke in mladenčji pa veselo zarajajo.

Tudi Eleazar in Reha hočeta videti cesarjev spreved, ki se že bliža. Ker ni drugod prostora, stopita na cerkvene stopnjice. To zapazi Ruggiero, kateremu se zdi vedenje obeh židov predrzno, zato nahujška narod nanju iznova. Fanatično ljudstvo ju hoče pobiti, helebardisti s častnikom Albertom na čelu ju hočejo ukleniti, tedaj pristopi preoblečeni Leopold ter pošepče častniku nekaj besed. Častnik ga spozna in se pokori takoj njegovemu ukazu. Eleazar in Reha sta zopet prosta. Ljudstvo je ogorčeno, žida pa strmita. V Rehi vstajajo sumne misli, kdo bi bil njen Leopold, čegar beseda ima toliko moč, a tudi Eleazarja muči slutnja, da Leopold ni žid in ne skromen umetnik. Ali tedaj nastopi sijajno spremstvo cesarja Sigismunda, vojaštvo, duhovništvo, odličnjaki Kostance, plemstvo itd., in narod poje veselo: »Hosana!« Kardinal Brogni blagoslovi cesarja, Leopold pa izgine.

(Dalje prih.)

nam je bil dostavljen šele včeraj popoldne in je — torej slučajno zakasnel — je podana popolnoma objektivna slika o volitvi v Idriji in so s tem ovrženi »Slovenčevci« manevri.

— **Več radovljiških katoliških naprednjakov** vpraša, kdaj bo dovolila Njegova milost škof Bonaventura (Pogorelec Tone), da se sme »Rudeči prapor« čitati, da ne bomo pogubljeni? Saj so idrijski mokači s svojim izdajstvom ta greh izbrisali iz škofovega registra pri deželnozborski volitvi.

— **Narodno-napredna stranka na Goriškem** je naznanila shod v Šmartnem. Seveda so duhovniki začeli takoj ljudi buniti in ščuvati v cerkvi. Šmartinski nunc je tako ščeval, da se je vlada začela bati izgredov in je naznanjeni javni shod prepovedala. Vršil se je potem številno obiskan zaupen shod, na katerem je govoril dr. Tuma. Za vzgled, kako se je ščevalo, naj navedemo, kar poroča »Sočac«: »Kvaterno nedeljo je uporabil tamošnji g. nunc v to, da je udrihal po sovražnikih duhovnikov in sv. cerkve. Omenjal je, da ima tudi v svoji občini več hujskačev, ki razširjajo med ljudstvom slabe časopise ter pravijo, da duhovniki lažejo in goljufajo še celo s prižnice in izpred oltarja. V dokaz, da ni temu tako, pridigoval je o moči in oblasti katoliškega duhovenstva, ki presega moč in oblast svetnikov in svetnic ter Matere Božje. Ko leži bolnik na smrtni postelji in se ozira nazaj v svoje življenje ter ječi pod ogromnim bremenom svojih grehov, kisi jih je nakopičil tekoma svojega grešnega življenja — koga bo takrat na pomoč klical? Mar bo klical na pomoč svetnike? Ne, ti mu ne morejo pomagati. Mar bo klical na pomoč Mater Božjo? Ne, ter mu tudi ne more pomagati. Sicer ona lahko prosi pri svojem Sinu zanj; a grehov mu ne more odpustiti. To more storiti le katoliški duhovnik. Ta mu je edini rešitelj. »Ti bogokletnik iz pekla doma«, je kričal, »ali ne veš, da s tem, ako praviš, da duhovnik laže, tudi praviš, da Kristus laže, in da laže tudi Bog?« — Rekel pa je tudi, da so duhovniki ljubljenci Božji. In zakaj to? Duhovniki so navadno iz kmetijskih hiš, mnogo jih je tudi v svoji zorni mladosti krave paslo. In glejte! Tu se je ozrl Gospod na svojega služabnika, pokazal je s prstom nanj, in dali so ga v šolo. V prvi gimnazijski šoli jih je bilo ž njim kakih 80 v šoli, a do osme prijadralo jih je srečno le kakih 12 in še od teh so nekateri šli drugam, samo par njih je bilo izvoljenih, samo par njih je Bog tako ljubil, da jih je odbral za semenišče. Eto izvoljence, ljubljence Božje!! — Kaj naj poročemo o taki modrosti? Hvala Bogu, da oslovski glas ne sega do neba!

— **Volitve v pridobninske davčne komisije.** Volitev v pridobninsko davčno komisij III. razreda udeležilo se je včeraj 9 davkoplačevalcev izmed 341. Izvoljena sta bila: Fran Orešek za uda; dr. Vinko Gregorič pa za namestnika. — Pri današnjih volitvah v pridobninsko davčno komisijo IV. razreda pa je bilo izmed 1401 opravičenca oddanih 38 glasov. Izvoljena sta za uda: Ferdinand Tuma s 35 in Fr. Šturm z 22 glasovi; za namestnika pa: Alojzij Lenček z 21 ter Ivan Tosti s 13 glasovi (ker za veljavna volitev zadostuje že relativna večina glasov.)

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes se igra velezabavna francoska burka »Coralie & Comp.«, v soboto je premijera velike opere »Židinja«, ki se ponovi v torek, 1. oktobra.

— **Umrli.** V Kamniku je včeraj umrl župan g. Luka Bergant v starosti 49 let. Pogreb bo jutri. — V Ljubljani je danes umrl absolvirani osmošolec gospod Franjo Šuter. Pogreb bo jutri ob 1/4 uri popoldan. Pokojnik je bil vrl slovenski dijak. N. v m. p.!

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** zborovalo je 21. t. m. v prvič po počitnicah. Predsednik gosp. dr. Kopfiva otvori sejo spominjajoč se s toplimi besedami umrlega častnega člana dr. Keesbacherja. Deželni odbor daroval je tudi letos 200 kron za dr. Löschner-Maderjevo ustanovo, ter mu izreka društvo najtoplejšo zahvalo za ta dar. Primarij dr. Šlajmer demonstriral je potem več interesantnih slučajev iz trebušne kirurgije, ter Röntgenfotografije različnih ko-

stolomov. Nekateri člani društva domnili so se da se udeležijo dne 28. t. m. seje društva lječnikov v Zagrebu, ter se vabijo vsi oni gosp. društveniki, kateri se mislijo udeležiti tega izleta, da se snidejo v soboto pri opoludanskem brzovlaku.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Parterno stojišče v našem deželnem gledališču je namenjeno v prvi vrsti dijakom in vojakom. Ti imajo tudi znižano vstopnino, ker med tem, ko drugi obiskovalci gledališča plačajo za parterno stojišče 80 h, plačajo dijaki navadno le polovico. V ta prostor pa zahajajo z dijaškimi vstopnicami tudi razni nedijaki, kakor rokodelski pomočniki, vajenci in drugi, ki ne le, da ne spadajo med dijake, ampak se tudi v gledališču dostojno ne vedejo in kalijo red. Če se jih opomni, se za to niti ne zmenijo, ampak se celo iz opominov norčujejo. Pogosto se niti med predstavo samo ne obnašajo, kakor zahteva oblika, ampak motijo s svojim vedenjem ostalo občinstvo, tako se, ko se na odru predstavljajo najbolj tragični dogodki, smejejo in s tem motijo gledalce in igralce. Občinstvo, ki potem to vidi in sliši, sodi, da se dijaki tako obnašajo in tako je bilo že lansko leto v »Slovenskem Narodu« brati pritožbe, da se dijaki ne vedejo dostojno med predstavo. Teh karanj pa ne zaslužijo toliko dijaki, nego drugo občinstvo, ki se pušča med dijake. Kakor se kaže, letos ne bo veliko boljše v tem oziru. Tako se n. pr. pri letošnji otvoritveni predstavi nekateri, ki so stali v ospredju parternega stojišča, na večkratne opomine niso hoteli niti odkriti in so s svojimi pokrivali zakrivali zadaj stoječim dijakom pogled na oder. Želeti bi bilo torej, da vodstvo gledališča kaj ukrene, da se takih ljudi, kakor so zgoraj omenjeni, ne pušča več med dijake. Dijakov namreč nikakor ni volja biti v gledališču v taki družbi, temveč raje prenehajo z obiskovanjem gledališča, če se okoliščine ne spremenijo. To bi pa gledališču nikakor ne bilo v korist, ker je znano, da vlada med dijaštvom veliko zanimanje za gledališče in da se dijaštvo vedno v obilem številu udeležuje predstav. Je pa še drug vzrok, ki nas sili, da se javno pritožimo. Znano je, da je dijaštvu prepovedano v gledališču hoditi na galerijo (stojišča). To pa zaradi občinstva, katero navadno zahaja na to galerijo. Če bo pa zdaj dovoljeno takemu občinstvu, kojemu je namenjena zadnja galerija, da zahaja med dijaštvo, tedaj bodo slavna ravnateljstva srednjih šol prepovedala dijakom vstop v parterno stojišče. Ali naj se od slovenskega dijaštva, ki gotovo ne živi v preugodnih materialnih razmerah, zahtevalo, da zahaja v gledališču na sedeže? Gotovo ne. Večina dijaštva bi bilo prisiljena obiskovanje gledališča popolnoma opustiti. Opozorjamo tedaj gledališko vodstvo, da poskrbi, da se nedijakov in nevojakov z dijaškimi vstopnicami ne pušča več v parterno stojišče. Kdor izmed njih hoče iti v parterno stojišče, naj plača celo vstopnino, ali pa naj se potruži na galerijo, ki je odmenjena temu občinstvu. Mogoče bi bilo umestno, da bi se od dijakov zahtevalo pri kupovanju dijaških vstopnic, da se izkažejo z od ravnateljstva izdanimi legitimacijami, kakor se je to godilo pri I. slov. umetniški razstavi!

V e č d i j a k o v.

— **„Napredovanje“ na Štajerskem.** Pri občinskih volitvah v Rihtarovici pri Radgoni je zmagala nemška stranka.

— **Jezuitje v Mariboru.** Porocha se, da se naselijo v Mariboru jezuitje, in da se že pogajajo zaradi nakupa nekega posestva. Še teh je treba štajerskim Slovencem!

— **Nemško vojaštvo v Trstu in v Ljubljani.** Včeraj je dospela v Trst Lloydova ladja »Fran Ferdinand«, s katero se je pripeljal eden pruski bataljon (25 častnikov in 840 mož) iz Kitajske. Z vojaške strani so bili nemški vojaki sprejeti z veliki častmi. Zdravniška preiskava je pokazala, da je vse moštvo zdravo in se je vsled tega bataljon izkrcal ter se popelje čez Ljubljano na Dunaj. V Ljubljano pride nemško vojaštvo jutri proti večeru. Pripelje se v dveh vlakih. Tudi tu bo z vojaške strani slovesno sprejeto in pogoščeno. Prvi vlak pride sem ob 5. uri 42 m., drugi ob 6. uri 57

minut. Pri ti priliki nam bodi dovoljeno odkrita beseda. Mi popolnoma umejemo, da se nemško vojaštvo sprejme z vsemi častmi. To ukazuje politična zveza mej Avstrijo in Nemčijo, in najnavadnejša gostoljubnost. Vojaštvo zavezne države, ki se vrača iz vojne, se to absolutno ne more odreči. Ali milo se nam v očigled temu vendar stori, in sicer radi tega, ker vemo, kako klavarno in prezirljivo je bilo sprejeto naše, nič manj junaško vojaštvo, ko se je vrnilo iz Kitaja v Pulj...

— **Iz Središča** se nam poroča: Ko so na Štajerskem zaupni shodi, na Kranjskem pa hudi volilni boji za deželni zbor minili, začelo se je volilno gibanje v našem sosednem Medžimurju. V občinah vihrajo banderica raz hiše vladi prijaznih lastnikov z nadpisom: »Eljen dr. Wlassics Gjula« (ostalo besedilo nisem si zapomnil, reklo se mi je, da prestavljeno se glasi »naš bodoči oblegati«). Včeraj predstavil se je Wlassics svojim volilem v Čakovcu. Omizje v hotelu »Zriny« je bilo za 800 oseb pokrito, vsak udeleženec je nosil pero z nadpisom: »Eljen Dr. Wlassics Gjula!« Zdaj, ko so volitve, znajo nakrat vsi Madjari dobro slovenski, in bržčas se bode zopet Medžimurje preplavilo s tiskovinami, zlasti pesmimi v slovenskem jeziku, kakor pri zadnjih volitvah. Govori se, da je izšel vladni ukaz, da se volilem pijača kupovati ne sme, ker, ako se do kaže, da se je volilem pijača kupovala, je volitev neveljavna — samo pot se volilem plača. Ali postavi ljudska stranka svojega kandidata, še ni znano.

— **Deželni zbor goriški** je včeraj zaključil svoje zasedanje. V zadnji seji se je sklenilo, ustanoviti deželno kreditno banko, dež. odboru pa se je naročilo, študirati, če kaže ustanoviti dež. zavarovalnico. Tudi se je dež. odboru naročilo, naj stopi v zvezo z vlado in z deželo Kranjsko glede podaljšanja vipavske železnice v Postojno oziroma v Logatec.

— **Kapitularnim vikarijem tržaške škofije** je izvoljen monsignor Petronio, po rojstvu in mišljenju Lah. Govori se, da postane škof v Trstu proti Jordan, bivši laški drž. poslanec z Goriškega. Po Ravniharju, Legatu, Dobrili, Glavini, Šterku — pa naj v pretežno slovensko-hrvatski škofiji zasede škofovski sedež — Lah.

— **Bralno društvo „Hubelj“ na Ustji** napravi dne 29. septembra t. l. pri gosp. Ignaciju Stibelju v proslavo cesarjevega imendana domačo veselico. Vspored: 1. Cesarska. 2. Koncert, svira veteranska godba iz Mavhinj. 3. Šaljiva tombola z raznimi dobitki. 4. Ples.

— **Promenadni koncert** priredi »Ljublj. mešč. godba« v četrtek od 1/2 8 do 1/2 9 ure zvečer v »Zvezdi«, ako bi bilo vreme neugodno, se vrši isti v petek zvečer.

— **Tatvina.** Hlapcu Iv. Kramarju na Dovozi cesti št. 4 je v noči od 23. na 24. t. m. ukradel neznan tat iz kuhinje kovčeg, ga nesel na dvorišče, kjer ga je odprl in pobral iz njega vso obleko, dva prstana in debelo srebrno verižico. Vse je bilo vredno okoli 90 kron.

— **Na klavnici** sta se stepla mesarska pomočnika I. P. in F. T. Slednji je vrigel prvega na tla tako, da se je na desni roki poškodoval.

— **Vojaški izgred.** Danes ponoči sprli so se na sv. Petra cesti topničarji in prostaki c. in kr. 27. pešpolka med seboj, in je bil jeden prostak ranjen. Neki častnik je naredil mir s tem, da je vojake aretoval, toda dva sta mu ušla. Na ulici se je nabralo več ljudi.

— **Konj ustrašil** se je električnega voza na Dunajski cesti in je zadel z ojem v voz, sam pa je padel pred njega. Voznik električnega voza je takoj ustavil svoj voz, sicer bi bil v konja zadel.

— **Izgubljene reči.** Na Dunajski cesti ali na Bleiweisovi cesti je izgubil neki častnik srebrno verižico. — Na poti od kazine do južnega kolodvora je izgubila neka gospodična zlato zapestnico z modrim kamnom.

* **Kakošna bo letošnja jesen?** Koncem preteklega tedna, 21. septembra, pričeli smo jesensko sezono. Neki dunajski ornitholog napoveduje lepo, ugodno in toplo jesen, ker to baje spričuje pozno seljenje tičev. Dosihmal so odletele lasto-

vice in nekateri kočljivejši tički, mnogo jih je pa še ostalo, ki drugače zapuščajo Evropo že v prvi polovici avgusta.

* **Medveda so ubili** v občini Pleše na Hrvaškem, ki je zadavil in raztrgal večje število govede. Na njegovo kožo je bila razpisana nagrada 200 K.

* **Na vislice obsojen** je bil v Sisku na Hrvaškem kmet Jandro Milčič iz Palančke, ker je umoril svojo ženo. Pri sodnijski obravnavi vedel se je zelo predrzno ter ni kazal nobenega kesa radi svojega zločina.

* **Čudak potovalec.** Takov je A. Hanslian, ki je pred malo dni došel v Mor. Ostravo. Sam hodi peš, le svojo »milostivo« s svojim nadebudnim potomcem vozi na »šajtrgi« po vseh večjih evropskih mestih, katere mora vsled stave obiskati vse v dveh letih. Drugi pogoj stave pa je, da mora potovati brez denarja ter si sme živeti zaslužiti le s prodajanjem razglednic in s svojimi govori. Prisluzi si baje potetake do 15 glid. na dan.

* **Roparski umor v cerkvi.** V Sassoferratu, v ankonskem okraju so prišli pretekli teden v cerkev trije možje, ki so pripovedovali, da se vračajo z božje poti iz Loreta. Na videz so poklekli pred veliki altar; ko so pa zapazili, da ni, razun cerkovnika Varanija, nihče v cerkvi, so ga umorili z bodali ter so jeli grabiti denar iz shrambe, pobrali so nebrojne zaobljubne darove, dragoceni okit na oltarju itd. Slučajno je župnik potreboval cerkovnika ter je ponj šel v cerkev. Ko se je približal, se roparji ustrelili nanj ter hitro pobegnili. Dva sta srečno ušla, tretjega, skritega v gošavi, so zgrabili ljudje. Zdaj zasledujejo orožniki še ostala dva.

Telefonska in brzovjavna poročila,

Dunaj 25. septembra. Zastava pruskega bataljona, ki se vrača s Kitajskega, se shrani na Dunaju v cesarskem dvorcu.

Praga 25. septembra. Čehi se močno trudijo pregovoriti princa Schwarzenberga, naj se nikar ne umakne iz deželnega zbora, ampak naj zopet kandidira, češ, da je to posebno z ozirom na kompromis z Mladočehi potrebno.

Pariz 25. septembra. Ministrstvo je odstavilo sedanjega kancelarja reda častne legije vojvodo Davoust d' Auerstädt, ki je pristaš klerikalno-monarhistične stranke, in je na njegovo mesto imenovalo zanesljivega republikanca generala Florentina.

Amsterdam 25. septembra. Uradni »Amsterdamer Courant« prijavlja telegram generala Bothe, v katerem je rečeno: Povejte našemu prezidentu Krügerju, da nam je usoda zopet mila. V 14 dneh smo imeli 17 bitk in v vseh smo zmagali. Angleži so tako v Natalu kakor v Kaplandiji morali bežati. Pri Bloodriverju smo ujeli 200 Angležev in jim vzeli 10 topov. Zaupanje, da zmagamo, je v nas popolno, ker je prebivalstvo povsod pripravljeno se nam pridružiti.

London 25. septembra. Zdaj so došla detajlirana poročila o porazu, ki je Angleže zadel te dni v Tarkastadu. Buri so presenečili Angleže prav ko so ti obedovali. V galopu so Buri vdrli na angleško taborišče, ubili 31 in ranili 45 Angležev, potem pa zopet odjahali.

Novi York 25. sept. Czolgosz se naznani sodba v četrtek. Bržčas se tudi usmrčenje izvrši še isti dan.

Novi York 25. septembra. Morilec prezidenta Mac Kinleya, Czolgosz, je bil obsojen na smrt. Czolgosz, ki se je ves čas do včeraj prav drzno vedel, je bil pri obravnavi boječ in ponižen. Njegov zagovornik Gayland je zlasti na to opozarjal, da rane, ki jih je Czolgosz prizadel Mac Kinleyu niso bile absolutno smrtonosne. Porotniki niso uvaževali teh izjav. Czolgosz se usmrti z elektriko.

Novi York 25. septembra. Anarhistinja Ema Goldman je bila včeraj izpuščena iz preiskovalnega zapora, ker sodišče ni moglo dobiti nobenih dokazov, da bi bila sokriva umora Mac Kinleya.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo av. Cirila in Metoda. Gospod Ivan Koželj, trgovec v Kamniku, 10 K, kot izvensodno dogovorjeno globo v zadevi gospoda S. — Gosd. Janko Likar v Ljubljani 8 K, nabranih pri „Lloyd“. Poleg drugega omizja sta prispevala k tej svoti največ gg. arhitekta Holinsky in Lehky. — Skupaj 18 K. — Živeli!
Za Prešernov spomenik. Gospica Anika Benedikova v Laščah 7 K, nabrala ob godovanju našega Matevža Žužka. — Živela!

Avstrijska specialiteta. Na želodec boleha-jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov pre- parat, zaznamovan z varnostno znamko in s pod- pisom. 5 (2—13)

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (27—38)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Jako praktično na potovanju. (2638-10)

Ne pogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih obilavjih.

Spricavalo Dunaj, 3. julija 1907.

Kalodont

neobhodno potrebna
zobna Crème.

Dobro sredstvo za snajenje zob ne sme imeti debelozrnatih tvarin, ki škripljejo med zobmi in razpraskajo email, kakor je to običajno pri mnogih zobnih praških. Za racionalno varo- vanje zob se je že več let uvedeni Kalodont najboljše izkazal, ker vzdržuje zobe, ne da bi jih kaj poškodoval čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 366-3 m. Srednji zračni tlak 756-9 mm

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokri- na v 24 ur
24	9. zvečer	734.9	17.7	brezvetr.	oblačno	18 mm.
25	7. zjutraj	733.4	15.8	sl. sever	oblačno	
	2. popol.	733.5	17.4	sr. jvzhod	dež	

Srednja včerašnja temperatura 17.9°, nor- male: 13.6°.

Dunajska borza

dne 25. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.30
Avstrijska zlatna renta	118.85
Avstrijska krona renta 4%	95.55
Ogrska zlatna renta 4%	118.40
Ogrska krona renta 4%	92.35
Avstro-ogrsko bančne delnice	1613 —
Kreditne delnice	610.75
London vista	239.17 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17 1/2
20 mark	23.42
50 frankov	19.01
Italijanski bankovci	91.85
C. kr. cekini	11.32

Prodajalka

izurjena v manufakturni stroki, zmožna slovenskega in nekoliko nemškega jezika ter lepega vedenja in z dobrimi spričevali se sprejme pri tvrdki

(2085)

Ivan Može v Vipavi.

Jos. Leuz

trgovina z deželnimi pridelki
na debelo (2067—2)

Reseljeva cesta št. 1.

Kupujem po najvišjih cenah
suhe jedilne gobe, sejalni želez, po-
sušen želez in divji kostanj.

Vino

iz najboljših
vinogradov
trške gore pri
Novem mestu

priporoča

(1571—19)

Josip Medved

v Novem mestu, na Dolenjskem.

Čisto nov

žitni mlin

se dá takoj v najem v Hrušci pri
Ljubljani poleg tovarne za vato. Ogleda
se lahko istotam.

Povpraša naj se pri Val. Zeschko,
Ljubljana, Šellenburgove ulice št. 6, mej
8.—10. uro zjutraj. (2066—3)

Cognac

ANGEL VERDEAU & Co.

Cognac.

(2034—2)

Mila, obležana znamka * * * v 1/2, 1/4, in 1/8 ori-
ginal-buteljkah, najbolj priporočljiva, nudi jo
deželna lekarna pri Mariji Pomagaj
Milan Leustek v Ljubljani.

Zeleznato vino
lekarnarja
G. Piccoli v Ljubljani

dvor. založnika Njeg. Svetosti papeže

ima v sebi 90ka t več železa

kakor druga po reklamni nezaslužno sloveča
china-zeleznata vina, katera čisto
nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno
namizno vino. III. (1368—44)
Vseled tega največje jamstvo za
izdatnost tega vina pri malokrvnih,
nervoznih ali vseled boleznih oslabe-
lih oseb, kakor tudi še posebno pri ble-
dih, slabotnih in bolečavih otro-
cih. Dobiva se v steklenicah po pol litra.
Vnanja naročila proti povzetju.

Proti
malokrvnosti

Učenec

(2064—3)

s primerno žolasko izobrazbo sprejme se
tako pri Albinu Mantu v Kranju.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m s jutraj obojni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari-
jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipasko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, ob 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove
vari, Karlove vari, Prago, Lipasko, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoldne v Podnart-Kropo, Ob 10. uri po noči obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — Proga v Novomestu in v Kočevju.
Obojni vlaki: Ob 7. uri 17 m s jutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga
iz Trbiža. Ob 8. uri 25 m s jutraj obojni vlak v
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m s jutraj obojni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopolodne obojni vlak
s Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovice, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-
lovec, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
polodne obojni vlak s Dunaja, iz Ljubna, Selzthalja,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38
m zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m
zvečer obojni vlak s Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla; Proga iz Novega mesta in
Kočevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri in 44 m s jutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popo-
ludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob
3. uri 48 m zvečer, istotako. — Odhod iz Ljub-
ljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7.
uri 28 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6.
uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Lju-
bljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6.
uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob
6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Izjava.

Izjavljam, da Emil Pirnat
ni več opravičen zame sprejemati na-
ročila, sploh ga nisem pooblastil, da
bi smel zame prejemati denar.

V Kranju, dne 18. septembra 1901.

Ivan Pr. Lampret
tiskarna, Kranj.

(2060—2)

Šivilje in učenke

se vsprejmó takoj. 2074 2
Sv. Petra cesta šte. 20, I. nadst.

Sprejemem takoj

spretnega potnika

s stalno plačo. (2081—1)

Josip Petrič

tovarna papirnih izdelkov v Ljubljani.

Izurjeno prodajalko

vsprejemem takoj. Le take naj se
oglasé. (2070—2)

M. Elsner

trgovina z mešanim blagom v Litiji.

Viljemina Pressl

državno preizkušena učiteljica
francoskega jezika

prične poučevati s prvim oktobrom. —
Plača jako zmerna.

Vprašati je: Sv. Petra cesta št. 12
v pritličju. (2052—2)

Hiša

s sedmimi stanovanji, z 2 velikimi kleti,
hlevom itd., se prostovoljno proda
na Javorniku št. 2. (2084—1)
Več pove Anton Žumer, posest-
nik in trgovec na Javorniku št. 9.

Priznana naravna

istrska vina

pošiljata po nizki ceni (2010—4)

Rebec & Zalaznik, Pulj.

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte

kavo Santos dobrega okusa po gl. 1— kilo

„Neilgherry aromatično-“

krepega okusa „140“

„Piraldy najfinejšega okusa“ „160“

Pošne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špecijsko blago v najboljši

kakovosti. (12-181)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Mestna občina Kamnik naznanja tem potom žalostno vest,
da je gospod

Luka Bergant

župan, posestnik i. t. d.

danes preminul.

Pogreb bo dné 26. t. m. ob 4. uri popoldne.

V Kamniku, dné 24. septembra 1901.

(2086)

Okrajna posojilnica v Kamniku javlja žalostno vest, da je
njen načelnik gospod

Luka Bergant

župan in posestnik

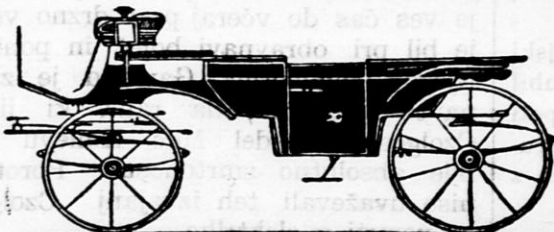
danes preminul.

Pogreb bo dné 26. t. m. ob 4. uri popoldne.

Kamnik, dne 24. septembra 1901.

(2087)

Ravnateljstvo.

Domači izdelki.

Zalogo vsake vrste solidno izdelanih

VOZOV

bodisi

koleselnov ali najmodernejših kočij

priporočam najtopleje. — Cenike pošiljam na zahtevo.

FRANC VISJAN, izdelovalec vozov
Ljubljana, Rimska cesta št. 11. (1844—4)

Najlepše likano perilo

se doseže, ako se uporablja

svetovno znani američanski

briljantni skrob na lesk

Fritz Schulz jun., Act.-Ges., Lipsko in Heb (Eger)

lahko in gotovo z vsakim likalnim železom.

Zlata svetinja
Pariz 1900.

Le pristen z varstveno znamko „Globeus“.

I. 1 (2065—1)

V zavojih à 24 vin. se dobiva v vseh iz lepakov razvidnih trgovinah.